

УВАГА!

Упроваджуємо Державний стандарт дошкільної освіти (нова редакція)

Консультація для педагогів Оновлений Базовий компонент дошкільної освіти: що взяти до уваги

Оновлений Базовий компонент дошкільної освіти як Державний освітній стандарт нарешті побачив світ.

Попередня редакція Стандарту була чинною протягом десяти років. За цей час змінилися не лише дитячі садки й підходи до організації освітнього процесу, а й самі діти. Тож сьогодні виникла потреба оновити стратегічні документи, які регламентують вимоги до освіти дітей дошкільного віку, діяльності дитячих садків та всіх учасників освітнього процесу.

Зміст Стандарту визначає очікування суспільства щодо розвиненості, вихованості й освіченості дитини дошкільного віку. Основою нової редакції Стандарту авторський колектив обрав традиційні для дошкільної освіти ідеї. А саме:

- пріоритет гуманістичної педагогіки, спрямований на гуманне ставлення до дитини;
- природо відповідність освіти, за якою в дитини треба розвивати задатки та здібності, зберігаючи її природу;
- спільна відповідальність держави, громади, сім'ї та педагогічних працівників за рівень освіти дітей.

Що ж змінилось у змісті?

У змісті Стандарту автори намагалися зберегти наступність нового документа з попередніми редакціями. Адже, з одного боку, це дає відчуття стабільності, непорушності наших ідеалів і принципів; а з другого – відповідає викликам освіти сьогодення.

У структурі документа зберегли розподіл на інваріантний та варіативний складники. Додатково визначили й охарактеризували умови реалізації Стандарту.

У попередніх редакціях документа зміст дошкільної освіти виглядав як перелік компетентностей та узагальнених результатів діяльності за освітніми лініями. В оновленому Стандарті автори подають зміст освіти узагальнено – через освітні напрями в інваріантному та варіативному складниках та показники компетентностей в єдності їх складників: емоційно-ціннісне ставлення, обізнаність, життєві навички.

Набув змін і перелік основних компетентностей, які здобуватиме дитина в дошкільному віці. До компетентностей, які визначили попередні редакції документа, додали нові. З повним переліком компетентностей ви можете ознайомитись в таблиці нижче.

Крім стандартизованих вимог до рівня компетентностей дитини старшого дошкільного віку, у змісті Стандарту авторський колектив уперше:

- визначив умови реалізації Стандарту;
- окреслив важливі ролі суспільства/громади в забезпеченні доступної та якісної дошкільної освіти;
- наголосив на необхідності солідарної відповідальності закладів освіти й сім'ї як учасників освітнього процесу за розвиток дитини;
- підготував глосарій. Щоб уникнути неточностей у розумінні важливих термінів.

В оновленому Стандарті визначили не лише компетентності дитини старшого дошкільного віку, а й охарактеризували та конкретизували їх особливості. Автори зазначають, що компетентності дитина набуває у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти. Зокрема, педагог організовує основні види діяльності, які збагачують досвід дитини. Відповідно, компетентність - це відповідь на запитання, як ми реалізуємо цінності та завдання дошкільної освіти; як спілкуємось, граємо з дитиною, підтримуємо розвиток її здібностей тощо.

В оновленому Стандарті визначені не лише стандартизовані вимоги до результату дошкільної освіти, а й окреслені обов'язкові умови, які допоможуть його досягти.

Що взяти до уваги

Мета

Базовий компонент дошкільної освіти (БКДО) — це державний стандарт освіти, що містить норми й положення, які визначають державні вимоги до рівня розвиненості, освіченості та вихованості дитини дошкільного віку. У ньому окреслено умови, за яких стає досяжним належний рівень освіти дитини старшого дошкільного віку.

Мета оновленого документа:

- зберегти самоцінність дошкільного дитинства;
- визначити особливості та вимоги до рівня розвиненості, освіченості та вихованості дитини дошкільного віку;
- забезпечити наступність між дошкільною та початковою освітою.

Результат

БКДО представляє взаємозв'язок між цінностями дошкільної освіти, її напрямками та процесом формування досвіду дитини в різних видах діяльності. Це забезпечує освітній результат — компетентність дитини старшого дошкільного віку.

Компетентність є і результатом освіти, і особистісним надбанням дитини. Вона відображає систему взаємопов'язаних компонентів фізичного, психічного, соціального, духовного розвитку особистості дитини, а саме:

- емоційно-ціннісне ставлення;
- сформованість знань;
- здатність до активного, творчого впровадження набутого досвіду та відповідні навички.

БКДО характеризує компетентності пізнання та взаємодії дитини з природним, соціальним, предметним світом.

Складники

Педагог розвиває компетентності дитини у просторі освітніх напрямів завдяки організації основних видів діяльності. Освітні напрями та відповідні компетентності наведено в *Таблиці*.

Освітні напрями

Ключові компетентності

Інваріантний складник

Особистість дитини

- особистісна
- рухова
- здоров'язбережувальна

Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі

- предметно-практична
- технологічна
- сенсорно-пізнавальна
- логіко-математична
- дослідницька

Дитина в природному довкіллі

- природничо-екологічна з навичками, що орієнтовані на сталий розвиток

Гра дитини

- ігрова

Дитина в соціумі

- соціально-громадянська

Мовлення дитини

- комунікативна
- мовленнєва
- художньо-мовленнєва

Дитина у світі мистецтва

- мистецько-творча — художньо-продуктивна, музична, театралізована

Варіативний складник

Особистість дитини. Спортивні ігри	• спортивно-ігрова — шахи, футбол, баскетбол
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамотність	• цифрова — основи цифрової грамотності
Дитина в соціумі. Фінансова грамотність	• соціально-фінансова — основи фінансової грамотності
Мовлення дитини. Грамота	• мовленнєва — оволодіння основами грамоти
Мовлення дитини. Іноземна мова	• мовленнєва — оволодіння іноземною мовою
Дитина у світі мистецтва. Хореографія	• мистецько-творча — хореографія

Умови

Щоб реалізувати завдання БКДО, організовуючи освітній процес у закладі дошкільної освіти, слід взяти до уваги:

- участь родини в розвитку дитини;
- взаємодію закладів дошкільної освіти з родинами дітей як учасниками освітнього процесу;
- педагога як фахівця, який стимулює процес розвитку дитини;
- зміст та організацію освітнього процесу;
- універсальний дизайн у закладі дошкільної освіти;
- наступність між дошкільною та початковою освітою;
- роль суспільства/громади в забезпеченні доступної та якісної дошкільної освіти.

Цього року дошкільна освіта перебуватиме в центрі суспільної уваги. Серед першочергових кроків: упровадження нової редакції Базового компонента дошкільної освіти. Фахові видання «Дошкільне виховання», «Палітра педагога», «Вихователь-методист дошкільного закладу» розпочали серію тематичних випусків, присвячених вивченню всіх освітніх напрямів.

Січневі випуски були спрямовані на висвітлення освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», зокрема формуванню логіко-математичної, сенсорно-пізнавальної та дослідницької компетентностей. У люневих номерах обговорюється напрям «Дитина у світі мистецтва», зокрема театралізована діяльність. Березневі видання присвячені розвитку мови.